

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“

Wychodzi raz na miesiąc.

Redaguje Biuro Związku.	Redakcyja i Administracyja Lwów, ulica Stryjska 1. 4.
Prenumerata roczna z przesyłką pocztową 5 kor.	Ogłoszenia 70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

Treść. Ustawa z 9. lipca 1913. dz. u. p. Nr. 135. — Pożyczki gminne w kasach oszczędności. — Notatki: Ubezpieczenie pensyjne. — Jarska kuchnia. — Fabryczne kasy oszczędności. — Ubezpieczenie pensyjne. — Pieniądże jako rozsądniczki choroby. — Ruch wkładek. — Ogłoszenia.

Pożyczki gminne w kasach oszczędności.

Ponieważ niektóre gminy, za których poręką zostały założone kasy oszczędności stawiają często do tych instytucyj żądania, wychodzące nieraz po za granice przyznane zarządowi gminy w statutach kasy, gdy dalej zarząd kasy oszczędności, składający się w licznych wypadkach w swej większości z członków zarządu gminy, nie jest w możności skutecznie przeciw tym żądaniom wystąpić a z drugiej strony dopilnować, by gmina dotrzymywała punktualnie swych zobowiązań zaciągniętych w kasie oszczędności, przeto też namiesnictwo morawskie, gdzie widocznie ten stan anormalny przybrał zbyt wielkie rozmiary, widziało się spowodowane do wydania reskryptu który poinżej przytaczamy. Reskrypt ten z 27. października 1913 opiewa:

„Przy badaniu zamknięć rachunkowych kas oszczędności zrobiono spostrzeżenie, że udzielanie gminom pożyczek ze strony kas oszczędności przybrało formy, które instytucyom tym mogą poważnie zagrażać, przeto też sprawy tej nie można pominąć milczeniem.

Jakkolwiek nie należy zapoznawać, że przy obecnem położeniu targu pieniężnego gminy z powodu wzmożonego zapotrzebowania gotówki zmuszone są poszukiwać taniego źródła kredytu — a takim źródłem są właśnie kasy oszczędności, z drugiej jednakże strony gotowość kas oszczędności nie może iść tak daleko, aby one pożyczek tych udzielały pod warunkami, które je narażają na straty.

Najczęściej dały się spostrzegać takie obawy wzbudzające przyznawania krydytów gminom gwarantującym.

Kasy oszczędności są uprawnione do udzielania gminom pożyczek (z reguły tylko za zezwoleniem politycznej władzy krajowej) i tylko pod tym warunkiem, że pożyczki te będą z góry oprocentowane a kapitał dłużny będzie umarzany. Lecz już przy ustalaniu stopy procentowej starają się gminy z reguły uzyskać pewne przeciwne statutowi przywileje, narażając kasy oszczędności na szkodę.

Jak już z zasad racjonalnej gospodarki wynika a także w § 19. regulatywu i w § 25. wzorowego statutu zostało postanowione, mogą kasy oszczędności powierzoną im pieniądze tylko korzystnie lokować to znaczy, że między bierną stopą procentową a stopą ustaloną dla interesów czynnych musi istnieć takie napięcie (przeciętnie $\frac{1}{2}\%$), aby wydatki admi-

nistracyjne mogły być pokryte i aby umożliwionem było tworzenie, względnie zwiększanie funduszu rezerwowego.

W wielu atoli wypadkach, stopa procentowa przyznana od pożyczki gminie udzielonej jest równą biernej stopie procentowej, czasem nawet niższą w niektórych zaś wypadkach — choć to brzmi nieprawdopodobnie — opłata procentów wcale nie jest zastrzeżona. Przy obecnym stanie targu pieniężnego, gdy kasy oszczędności zniewolone były do podwyższenia biernej stopy procentowej, ten nieprawidłowy stosunek tem dotkliwiej daje się odczuwać, że w wielu wypadkach stopa procentowa przyzwolona gminom pozostała niezmieniona.

Co się tyczy drugiego warunku t. j. co do opłaty półrocznych procentów z góry — tego warunku przestrzegają tylko niektóre nieliczne gminy, podczas gdy większa liczba dłużną jest odsetki za więcej półroczy. Czasem nawet te dłużne odsetki dobijane bywają do kapitału, co jako bezwarunkowo niedopuszczalne musi być nazwane.

Splata kwot amortyzacyjnych stanowi najprzekrejszą stronę tych pożyczek. Jakkolwiek w skryptach dłużnych terminy zapłaty tych kwot są dokładnie ustalone, bardzo często prócz pierwszej kwoty żadna więcej nie bywa płaconą, tak że plany umoznienia stają się czemś zupełnie illuzorycznym. Namiesnictwo skonstatoowało, że długi gminne, które wedle planów amortyzacyjnych już dawno powinny były być spłacone, nie tylko że nadal istnieją ale skutkiem dopisania dłużnych procentów znacznie się zwiększyły. Nierzadkie są wypadki, w których pretensya kasy do gminy nietylko co do procentów, ale nawet co do kapitału nie da się dokładnie ustalić.

Nie potrzeba chyba dowodzić, że te nieprawidłowości szkodliwie oddziaływują na tok interesów kas oszczędności, dotkliwie uszczuplają czysty zysk, utrudniają rachunkowość — i jest ostatni czas aby w tym kierunku wprowadzić pożądany porządek.

W tym celu wzywa się dyrekcyę, aby na podstawie skryptów dłużnych pierwotną wysokość każdej poszczególnej pożyczki po potrąceniu w między czasie uiszczonych kwot amortyzacyjnych po dzień 31. grudnia 1913 lub najbliższy po tym dniu termin zapłaty wypośredkować. Jeśliby — co nie jest wykluczone tych skryptów nie możnaby odszukać lub o ileby ich wogóle nie było, wówczas należy sporządzić nowe i uzyskać co do tego, po przytoczeniu okoliczności, zezwolenie Wydziału krajowego.

Ponieważ przy większej części skryptów dłużnych umorzenie wedle poprzednio wygotowanego planu umorzenia nie mogłoby mieć miejsca, należy sporządzić nowy plan umorzenia i dołączyć go do skryptu dłużnego.

Również konieczną jest rzeczą stopę procentową poddać rewizji i wprowadzić zmianę stosownie do wyż podanych wywodów, wprowadzić odpowiednio do okoliczności pewne napięcie między bierną stopą procentową, co mogłoby się w ten sposób stać, że kasa oszczędności wymówi sobie opłatę procentu przewyższającego o pewną oznaczoną wysokość (1/2 procent) każdoczesną stopę procentową bierną.

Powoływanie się na zezwolenia, udzielane poprzednimi dawniejszymi reskryptami jest niedozwolone, gdyż warunki, pod jakimi te zezwolenia były udzielone, w międzyczasie uległy zasadniczej zmianie.

Również koniecznym jest obliczenie dłużnych procentów (wraz z procentami zwłoki) do powyż oznaczonego terminu. Aby i w tym względzie uzyskać jakąś pewną podstawę, mogą te zaległości tym razem, wyjątkowo być doliczone do kapitału. W ten sposób obliczona łączna kwota ma być wzięta jako podstawa do oznaczenia nowej kwoty amortyzacyjnej.

Celem przeprowadzenia tej transakcji, należy bezzwłocznie wejść z gminami w konieczne porozumienie i starać się wskazać na potrzebę uporządkowania zobowiązań gminy w myśl poprzednich uwag. Jeśliby ze strony gmin stawiane były jakie trudności albo jeśliby propozycje dyrekcji były odrzucone, wówczas nie pozostałoby nic innego jak przystąpić do wypowiedzenia dłużnego kapitału.

Aby Namiestnictwo mogło zbadać o ile w poszczególnych kasach oszczędności dział pożyczek gminnych jest w porządku, poleca się dyrekcji przedłożyć po zamknięciu rachunków za rok 1913 a najpóźniej do końca marca 1914 wykaz z następującymi datami:

1. nazwisko dłużnika
2. data skryptu dłużnego
3. pierwotna wysokość pożyczki
4. stopa procentowa
 - a) pierwotna
 - b) obecnie uregulowana
5. obliczona z dniem 31. grudnia 1913. wysokość
 - a) pożyczki
 - b) zaległych procentów
 - c) razem
6. wysokość rocznej kwoty amortyzacyjnej
 - a) w pierwszym skrypcie
 - b) ustalonej obecnie
7. datę i liczbę zezwolenia namiestnictwa o ile ono wedle postanowień statutu jest wymagane. Taki wykaz pożyczek gminnych należy następnie co roku równocześnie z zamknięciem rachunków, (po raz pierwszy w roku 1915) przedkładać Namiestnictwu, z tą atoli zmianą, że zamiast punktów 4—7 mają być wykazywane:
 4. wysokość
 - a) biernej stopy procentowej od wkładek
 - b) płaconej stopy procentowej od pożyczek
 5. w roku sprawozdawczym
 - a) wyrównane
 - b) zaległe odsetki
 6. wysokość kwoty amortyzacyjnej
 - a) wpłaconej w roku sprawozdawczym
 - b) zaległej za rok sprawozdawczy
 - c) dłużnej od 31. grudnia 1913 roku.

Na wypadek jeśliby powyż wyszczególnione braki zachodziły także przy pożyczkach gminnych zaintabulowanych, dalej przy pożyczkach udzielonych obcym gminom lub przy pożyczkach udzielonych Wydziałom dróg powiatowych, należy zastosować się analogicznie do zarządzeń powyższego reskryptu.

Celem badania należytego przeprowadzenia tych transakcyj zastrzega sobie Namiestnictwo prawo żądania by skrypty dłużne wszystkich pożyczek komunalnych były mu do zbadania przedłożone i sprawa ta successive będzie traktowaną.

W końcu nadmienia się, że pożyczki komunalne — także zahipotekowane — mają być osobno od innych pożyczek w księgach prowadzone a więc i te pożyczki do powyższego wykazu mają być wciągnięte.

Ustawa z 9. lipca 1913 dz. u. p. Nr. 135.

W dniu 17. lipca b. r. weszła w życie ustawa z dnia 9. lipca 1913, upoważniająca do czasowego wstrzymania mocy obowiązującej postanowień o wpływie podwyższenia stopy procentowej na ulgi należyściowe przy pożyczkach udzielonych dla celów konwersyjnych, ogłoszona w numerze 135 dziennika ustaw państwa.

Aby zrozumieć znaczenie i doniosłość postanowień tej ustawy, wspomnieć należy, że w myśl §. 2 ustawy z dnia 22. lutego 1907 dz. u. p. Nr. 49 o ulgach należyściowych przy konwersji wierzytelności pieniężnych, jednym z głównych warunków do przyznania ulg należyściowych dla pożyczki konwersyjnej, — jest, aby stopa procentowa tej pożyczki była przynajmniej o 1/4% niższą od stopy procentowej wierzytelności konwertowanej, tudzież że w myśl §. 7 tejże ustawy, późniejsze podwyższenie stopy procentowej przy pożyczce konwersyjnej w czasie trwania interesu pożyczkowego, powoduje utratę ulg należyściowych, — a strony, które zawierają taki układ, są obowiązane dla uniknięcia szkodliwych skutków ustawy, w szczególności nie narażania się na opłatę podwyższonych należyści, donieść o nim władzy skarbowej powołanej do wymiaru tych należyści w ciągu ośmiu dni po zawarciu takiego układu.

Powołana na wstępie ustawa z dnia 9. lipca 1913 wprowadza postanowienie, że jeżeli z powodu nadzwyczajnych politycznych lub gospodarczych stosunków następuje ogólne podwyższenie hipotecznej stopy procentowej we wszystkich w Radzie państwa reprezentowanych Królestwach i krajach, lub w pojedynczych częściach państwa, może minister skarbu na czas trwania tego stanu, najdłużej jednak do 31. grudnia 1915, uchylić przemijającą moc obowiązującą §. 7. ustawy z dnia 22. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 49. o ulgach należyściowych przy konwersji wierzytelności pieniężnych z tym skutkiem prawnym, że podwyższenie hipotecznej stopy procentowej samo przez się, nie spowoduje utraty ulg należyściowych, przyznanych powołaną wyżej ustawą (§. 1. ustawy).

Przewidziana w powołanym wyżej §. 1. ustawy ulga może być pożyczce hipotecznej zaciągniętej dla celów konwersyjnej wtenczas tylko przyznana, gdy Zakład konwertujący podwyższa ogólnie stopę procentową udzielonych przez nią pożyczek hipotecznych, — o ile pozwalają na to umówione warunki pożyczki! Jeżeli jednak zakład konwertujący wyłącza od podwyższenia stopy procentowej poszczególne rodzaje przyznanych przez nią pożyczek hi-

potecznych na korzyść gospodarzo słabszych klas zawodowych lub w interesie publicznym, to tego rodzaju wyjątki nie stoją na przeszkodzie do przyznania ulgi z §. 1. ustawy.

Dalszym wymogiem przyznania rzeczonyj ulgi jest, aby określone w poprzednim ustępie podwyższenie stopy procentowej nie spowodowało istotnego zwiększenia różnicy między stopą procentową hipoteczną, a stopą procentową od wkładek w zakładzie konwertującym, lub — o ile takie zwiększenie różnicy nastąpiło, — aby miało ono dostateczne uzasadnienie w wspomnianych w §. 1. ustawy w nadzwyczajnych stosunkach.

Do pożyczek hipotecznych zakładów konwertujących, które nie wydają żadnych książeczek wkładkowych lub oszczędnościowych, nie ma ta ulga zastosowania, jeżeli podwyższenie hipotecznej stopy procentowej przekracza najwyższy jej wymiar w drodze rozporządzenia ustalić się mający. (§ 2. ustawy).¹

Wspomniane wyżej wyłączenie przez zakład konwertujący pewnych kategorii pożyczek hipotecznych od ogólnego podwyższenia stopy procentowej, które nie stoi na przeszkodzie w uzyskaniu ulgi z §. 1. dotyczyć może bądź pożyczek warstw zawodowych gospodarzo słabszych lub pewnych klas ludności n. p. gorzej sytuowanych gospodarstw wiejskich, towarzystw budowlanych powszechnej użyteczności i t. d., bądź też mają uzasadnienie w interesie publicznym, n. p. celem zapobieżenia powszechnej nędzy.

Wspomniany w ostatnim ustępie §. 2. ustawy najwyższy wymiar, którego nie może przekraczać podwyższenie stopy procentowej pożyczek hipotecznych udzielonych przez te zakłady konwertujące, które nie wydają książeczek wkładkowych lub oszczędnościowych, ustalony został rozporządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 11. lipca 1913 dz. u. p. Nr. 136 na 1%.

Dla ustalenia czy w danym wypadku ten warunek zachodzi, należy podwyższoną stopę procentową porównać ze stopą procentową, ustanowioną przy konwersji pożyczki konwersyjnej.

Przyznana na zasadzie §§. 1 i 2 ustawy ulga gaśnie:

1. Jeżeli stopa procentowa dotyczącej pożyczki hipotecznej podwyższoną zostanie później ponad wymiar oznaczony w §. 2 ust. 2 i 3 ustawy, lub

2. Jeżeli najdalej do 31. grudnia 1915 stopa procentowa pożyczki hipotecznej nie zostanie na cały jeszcze pozostały okres trwania pożyczki znowu do tego wymiaru obniżoną, który w porównaniu z stopą procentową konwertowanej pożyczki, nie pociągnąłby za sobą utraty ulg należnościowych przyznanych ustawą z 22. lutego 1907 dz. u. p. Nr. 49 na zasadzie ogólnego przepisu §. 7. tej ustawy.

Gdy gaśnie ulga w myśl postanowień ustępu pierwszego, to wchodzi w zastosowanie przepisy §. 7. ustawy z 22. lutego 1907 dz. u. p. Nr. 49. przy czem obowiązuje zasada, że przewidziana tam utrata ulg należnościowych następuje dopiero w chwili zajścia okoliczności, uzasadniającej zgaśnięcie ulgi i że od tej chwili poczyna biec termin do doniesienia, które ma się skutecznić w myśl powołanego wyżej §. 7.

O wymienionych w ustępie 1. okolicznościach należy zawiadomić władzę skarbową w ciągu dni ośmiu po ich zajściu. W razie niedopełnienia tego obowiązku należy postąpić w myśl §. 7. ustępu ostatni ustawy z 22. lutego 1908 dz. u. p. Nr. 49. (§. 3 ustawy).

W myśl rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z 11. lipca 1913 dz. u. p. Nr. 136 mają zakłady konwertujące celem przyznania ulgi z §. 1. ustawy z dnia 9. lipca 1913 dz. u. p. Nr. 135, poczynić kro-

ki u tej władzy skarbowej I instancyi, w której okręgu mają siedzibę, przez wniesienie podania wolnego od stempla, a mianowicie:

1. co do tych pożyczek konwersyjnych, przy których podwyższenie hipotecznej stopy procentowej uzasadniające skutki prawne §. 5. ustawy z 9. marca 1889 dz. u. p. Nr. 30 lub §. 7. ustawy z 22. lutego 1907 dz. u. p. Nr. 49. — miało miejsce po 31. sierpnia 1912 lecz przed dniem ogłoszenia tego rozporządzenia, — w przedciągu dni 30-tu po dniu ogłoszenia tego rozporządzenia (zatem najdalej do 16 sierpnia 1913).

2. co do tych pożyczek konwersyjnych, przy których wspomniane pod 1) podwyższenie stopy procentowej nastąpiło nie wcześniej, jak w dniu ogłoszenia tego rozporządzenia, w ciągu terminu ośmiodniowego ustanowionego w §. 5. ustawy z 9. marca 1889 dz. u. p. Nr. 30. względnie w §. 7. ustawy z 22. lutego 1907 dz. u. p. Nr. 49. (zatem w ciągu dni 8-iu po zawarciu układu o podwyższenie stopy procentowej). Podanie wniesione w terminie prawnym o przyznanie ulgi, uwalnia od obowiązku doniesienia o zmienionych warunkach pożyczki, przewidzianego w §. 5. i 7. ustaw konwersyjnych z r. 1889 względnie 1907.

Podania i załączniki tych podań mają obok dokładnego oznaczenia pożyczki konwersyjnej, co do której ma być przyznana ulga, — zawierać wszystkie daty potrzebne do osądzenia, że zachodzą wymogi do jej przyznania. W tym celu podać należy:

1. dla bliższego określenia pożyczki, przy której ma być przyznana ulga:

a) dzień wystawienia skryptu dłużnego lub cesji na pożyczkę konwersyjną;

b) nazwisko obecnego dłużnika hipotecznego;

c) kwotę pożyczki konwersyjnej w skrypcie lub dokumencie cesji podaną, jak również zalegającą jeszcze kwotę w chwili podwyższenia stopy procentowej;

d) wykaz hipoteczny nieruchomości obciążonej prawem zastawu, a przy hipotekach łącznych, wykaz główny;

e) w przypadkach konwersji podpadających pod ustawę z 22. lutego 1907 dz. u. p. Nr. 49, podać należy liczbę bieżącą i rok karty wkładkowej dziennika konwersyjnego (Wzór A. do rozp. min. z 25 lutego 1908 dz. u. p. Nr. 50).

2. co do stosunków stopy procentowej:

a) wysokość podwyższonej i wysokość przy konwersji ustanowionej stopy procentowej pożyczki konwersyjnej, dalej dzień, w którym podwyższono stopę procentową, przyczem zauważyć należy, że przy pożyczkach konwersyjnych, co do których przyznano ulgi na zasadzie ustaw z 9. marca 1889 dz. u. p. Nr. 30, i z 26. grudnia 1893 dz. u. p. Nr. 209, rozchodzi się zawsze o stopę procentową wpisaną do ksiąg gruntowych, względnie do wpisu przeznaczoną, a przy pożyczkach konwersyjnych, przy których przyznano ulgi na zasadzie ustawy z 22. lutego 1907 dz. u. p. Nr. 49, także o stopę procentową, która na mocy układu przewyższa stopę hipoteczną;

b) wysokość stopy procentowej wpisanej do ksiąg gruntowych dawniej (skonwertowanej) pożyczki.

3. dla wykazania wymogów §. 2. ust. 1. ustawy a to wedle stanu z pierwszego dnia tego miesiąca, w którym podanie wniesiono, podać należy:

a) łączną ilość przez Zakład przyznanych, jednak jeszcze niespłaconych pożyczek hipotecznych bez względu na to, czy podjęte zostały dla celów konwersyjnych, czy też nie;

b) łączną ilość pożyczek hipotecznych dla celów konwersyjnych udzielonych, jeszcze niespłaconych;

c) te pożyczki hipoteczne, do których niema zastotowania ogólne podwyższenie stopy procentowej przez Zakład przedsięwzięte, przy odpowiednim krótkim uzasadnieniu tej okoliczności; w końcu

4. w celu wykazania wymogów §. 2. ust. 2. ustawy należy w krótkości przedstawić stosunek stopy procentowej od wkładek i hipotecznej w Zakładzie konwertującym wedle stanu z dnia 31. sierpnia 1912 i zmiany tego stosunku stopniowe aż do dnia wniesienia podania; przytem należy także podać powody powstałego istotnie zwiększenia różnicy pomiędzy stopą procentową od wkładek a hipoteczną wskutek podwyższenia przez Zakład hipotecznej stopy procentowej.

Do podania dołączyć również należy wygotowanie uchwały, którą hipoteczna stopa procentowa została podwyższoną, — lub odnośnego ogłoszenia, wydanego w tym względzie przez Zakład konwertujący a zarazem nadmienić, w jaki sposób przyszedł do skutku układ co do podwyższenia stopy procentowej.

Daty określone w punktach 1 do 4 należy podać w formie tabelarycznego zestawienia na przepisany dla tego celu wzorzec.

W tabeli tej należy wykazać osobno te pożyczki, przy których ulgi należytościowe opierają się na ustawach z 9. marca 1889. dz. u. p. Nr. 30, — względnie z 26. grudnia 1893. Dz. u. p. Nr. 209 osobno zaś te, przy których opierają się one na ustawie z 22. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 49; przytem zauważa się, że przy pożyczkach konwersyjnych, co do których przyznano ulgi na zasadzie dwóch pierwszych ustaw, nie następuje utrata ulg należytościowych w myśl §. 5 ustawy z 9. marca 1889. dz. u. p. Nr. 30. wskutek podwyższenia stopy procentowej, które nastąpiło bez wystawienia dokumentu zdolnego do intabulacji.

Władza skarbową I. instancyi ma zbadać, czy określone wyżej podania zostały należycie zainstruowane i zarządzić w razie potrzeby ich uzupełnienie.

Na prośbę wydaje orzeczenie Ministerstwo Skarbu z wykluczeniem prawa wnoszenia zażaleń. Władza skarbową jest uprawnioną w celu zbadania rzetelności dat podanych przez Zakłady konwertujące dla uzyskania proszonej ulgi, przedsięwziąć rewizję w tych Zakładach, do których mają analogiczne zastosowanie postanowienia §. 9. ust. 3. i 4. ustawy z 22. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 49. i §. 13. rozp. min. z 25. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 50.

Co do przyczyn zgaśnięcia przyznanej na zasadzie tej ustawy ulgi, zawiera rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 11. lipca 1913. dz. u. p. Nr. 136. wyjaśnienie, że przyznana pożyczce konwersyjnej ulga gaśnie:

1. jeżeli stopa procentowa tej pożyczki zostanie podwyższoną dodatkowo ponad miarę oznaczoną w §. 2. ust. 2. i 3. ustawy, zatem

a) przy pożyczkach hipotecznych Zakładów, wydających książeczki wkładowe i oszczędnościowe, gdy różnica między podwyższoną stopą procentową a stopą procentową od wkładek dotyczącego Zakładu nie odpowiada już wymogom, które wedle odnośnego postanowienia ustawy były miarodajne do przyznania ulgi;

b) przy pożyczkach hipotecznych innych Zakładów jak wymienionych wyżej pod a), gdy stopa procentowa pożyczki w ten sposób na nowo zostanie podwyższoną, że przekroczy najwyższą rozporządzeniem oznaczoną miarę (zatem 10%); następnie

2. jeżeli stopa procentowa pożyczki hipotecznej najdalej do 31. grudnia 1915 nie zostanie zniżoną w sposób określony §. 3. ust. 1. p. 2. ustawy. Aby uniknąć zgaśnięcia ulgi wedle punktu 2. poprzednie-

go ustępu, dostateczne jest zniżenie stopy procentowej do takiej miary, która w myśl ogólnych przepisów §. 5. ustawy z 9. marca 1889. dz. u. p. Nr. 30. i §. 7. ustawy z 22. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 49. — nie pociągnęłaby za sobą utraty ulg należytościowych przyznanych na zasadzie obu wymienionych ustaw; nie jest zatem dla dalszego trwania ulgi we wszystkich wypadkach wymaganem, aby stopa procentowa obniżoną została znowu do pierwotnej wysokości (to znaczy do tej, która istniała przed owem podwyższeniem stopy, które dało powód do zastosowania ustawy z 9. lipca 1913. dz. u. p. Nr. 135.)

Zgaśnięcie ulgi, o którym wyżej mowa ma ten skutek, że równocześnie następuje utrata ulg należytościowych, przewidziana w §. 5. ustawy z 9. marca 1889. dz. u. p. Nr. 30, względnie w §. 7. ustawy z 22. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 49.

O okoliczności uzasadniającej zgaśnięcie ulgi należy donieść władzy skarbowej I. instancyi w ciągu ośmiu dni po jej zajściu. Jeżeli doniesienie to nie zostanie uskutecznione wcale lub w terminie prawnym (w ciągu dni 8 po zajściu okoliczności uzasadniającej zgaśnięcie ulgi), należy bez wdrażania postępowania karnego, na podstawie opisu urzędowego, stwierdzającego zaniechanie obowiązku doniesienia ściągnąć należytości, których uiszczenie w skutek przyznania przewidzianych w ustawach z 9. marca 1889. dz. u. p. Nr. 30 i z 26. grudnia 1893. dz. u. p. Nr. 209. ulg należytościowych nie nastąpiło, — a to należytości skalowe w potrójnej a należytości intabulacyjne w podwójnej kwocie.

O ile przy zastosowaniu ustawy ma być podjęte porównywanie stopy procentowej hipotecznej w różnych okresach czasu istniejącej, lub porównywanie stopy procentowej od wkładek z hipoteczną stopą procentową, mają znaleźć analogiczne zastosowanie postanowienia §. 3. ustawy z 22. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 49. Jeżeli zatem hipoteczna stopa procentowa umówioną została nie w pewnej stałej wysokości lecz w ilości najmniejszej i największej, to dla porównania ta ostatnia jest miarodajną; dodatki na administrację i inne obok odsetek umówione peryodyczne świadczenia należy do hipotecznych odsetek doliczyć, natomiast opłacać się mających odsetek zwłoki, nie bierze się w rachubę.

Ustawa z dnia 9. lipca 1913. dz. u. p. Nr. 135. wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia (t. j. w dniu 17. lipca 1913) i może mieć zastosowanie do wszystkich pożyczek hipotecznych, przy których nastąpiło podwyższenie stopy procentowej uzasadniające utratę ulg należytościowych w myśl §. 7. ustawy z 22. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 49. lub w myśl §. 5. ustawy z 9. marca 1889. dz. u. p. Nr. 30, po 31. sierpnia 1912 r. (§. 7. ustawy).

Dla rozstrzygnięcia pytania, czy ustawa w myśl powyższego postanowienia w pewnym oznaczonym przypadku może być zastosowaną z mocą wstecz działającą, bierze się na wzgląd tę chwilę, w której miał miejsce układ co do podwyższenia stopy procentowej; późniejszy jakiś czas, od którego podwyższenie stopy procentowej stało się ważne lub będzie ważne, jest tutaj bez znaczenia.

Tego samego poglądu trzymać się należy przy stosowaniu powyższych postanowień ilekroć w tychże jest mowa o chwili podjęcia zmiany hipotecznej stopy procentowej lub w ogóle o wysokości tejże stopy wedle stosunków pewnego oznaczonego dnia. Przez układ w znaczeniu poprzednich ustępów rozumieć należy w przypadkach §. 5. ustawy z 9. marca 1889. dz. u. p. Nr. 30. wystawienie dokumentu co do zmiany stopy procentowej zdolnego do intabulacji, a w przypadkach §. 7. ustawy z 22. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 49., każdą w jakiegokolwiek formie, przez pisemne lub ustne oświadczenie

woli zawartą ugodę, lub oświadczenie Zakładu konwertującego co do zmiany stopy procentowej o którego przyjęciu przez dłużnika, hipotecznego świadczą dowodnie jego czynności.

Ustawa z dnia 9. lipca 1913. dz. u. p. Nr. 135. ma na celu uchylić wynikającą z zastosowania przepisów §. 5. ustawy z 9. marca 1889. dz. u. p. 30. i §. 7. ustawy z 22. lutego 1907. dz. u. p. Nr. 49. utratę ulg należyciowych przy pożyczkach hipotecznych zaciągniętych dla celów konwersyjnych w razie ogólnego podwyższenia stopy procentowej, spowodowanego nadzwyczajnymi stosunkami politycznymi lub gospodarczymi.

Aby tej tendencji ustawy nadać pełnego znaczenia, dozwoliło Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 17. lipca 1913 L. 54526, aby we wszystkich przypadkach, w których zachodzą warunki ulgi wprowadzonej ustawą z 9. lipca 1913. dz. u. p. Nr. 135, żądano od dokumentów wystawianych co do zmiany stopy procentowej jedynie stałej należyciowości w kw. 1 kor. od arkusza, względnie aby taką należyciowość w stemplach uiszczano.

Notatki.

Ubezpieczenie pensyjne: Od kwot, które po myśli art. 43. rozporządzenia wykonawczego do ustawy pensyjnej ma instytucja zastępcza złożyć w zakładzie pensyjnym tytułem rezerwy premiowej, — nie należą się odsetki zwłoki (Orzeczenie trybunału administracyjnego z dnia 3 grudnia 1912 L. 9081).

Na orzeczenie to zwracamy szczególniejszą uwagę kas oszczędności, zwłaszcza tych, których statuty emerytalne zostały uznane za umowę zastępczą, doszło bowiem do naszej wiadomości, że państwowy Zakład pensyjny do którego instytucje uznane za umowę zastępczą są obowiązane przenosić rezerwy premiowe za funkcjonaryszów występujących ze służby — żąda także odsetek zwłoki od tych rezerw premiowych.

W orzeczeniu tem trybunał administracyjny wychodząc z zapatrywania, że w zakresie prawa publicznego ogólny obowiązek do opłaty za zaległe świadczenia prawnie nie istnieje, odnośnie zaś przepisy powszechnej ustawy cywilnej, o ile nie ma szczególnych postanowień w tych wypadkach nie dadzą się zastosować, tak, że żądanie do odsetek zwłoki mogłoby być tylko wtedy uzasadnione, jeśliby tego rodzaju zobowiązanie opierało się w konkretnym wypadku bądź to na ustawie, bądź to przynajmniej na statutowym postanowieniu. Ustawa pensyjna wlicza wszystkie te wypadki w których należy liczyć odsetki i tak np. w § 23 postanawia, że niesłusznie pobrane świadczenia mają być zwrócone z 3½% - wymi odsetkami, w § 38 postanawia, że zaległe premie mają być oprocentowane po 4%, w § 25 ustawa powiada, że w razie wystąpienia z obowiązku ubezpieczenia należy się ubezpieczonemu zwrot wkładek jego bez procentu itd., itd. Nigdzie natomiast w ustawie nie ma postanowienia, aby rozerwa premiowa miała być przekazaną wraz z procentami. Ustawa nakłada na instytucje zastępcze obowiązek przekazywania rezerw premiowych, i jeśli one miałyby być oprocentowane, w takim razie byłoby to bezwzględnie w samej ustawie zaznaczone.

Jarska kuchnia. Ogólna drożyzna wszystkich niezbędnych do życia artykułów daje się odczuwać wszystkim, najbardziej jednak sferom skazanym na pewne, — jakkolwiek stałe — lecz ograniczone pobory. Drożyzna ta powoduje też koniecz-

ność zaprowadzenia pewnych oszczędności w gospodarstwie domowym i to nawet w rubryce „pożywienie“. Wprowadzenie w tej rubryce oszczędności w miarę wzrostu drożyzny nie da się skutecznie bez ujmy dla zdrowia, wprowadzając więc w tym dziale oszczędności i to na najdroższym obecnie artykule tj. mięsie, należy organizmowi dać pewną rekompensatę w formie innych potraw, mogących zastąpić pożywienie mięsne.

Ponieważ ruch jarski w ostatnich czasach znacznie się rozpowszechnił przeto okazała się potrzeba wydania całego szeregu książek, pouczających o przysposabianiu i przyrządzaniu potraw bezmięsnych. Do takich też wydawnictw zaliczyć wypada wydaną świeżo w Berlinie nakładem wydawnictwa „Hygiea“ (Berlin Nr. 58) przez Maryę Czarnowską broszurę: „Ilustrowana kuchnia jarska“ zawierająca liczne przepisy sporządzania i podawania bezmięsnych potraw.

Że pożywienie jarskie jest zdrowe o tem dziś medycyna stale się już wypowiedziała, — ma ono jeszcze zaletę drugą a mianowicie jest ono może najskuteczniejszym środkiem przeciw alkoholizmowi. W kraju jak nasz par excellence rolniczym jarstwo powinno znaleźć licznych zwolenników.

Fabryczne kasy oszczędności. Celem podniesienia zmysłu oszczędności u robotników zajętych we fabryce Kruppa w Essen, stworzył zarząd tej fabryki tzw. „Sparenrichtung für die Gussstahlfabriken“. — Urządzenie to jest nader pojedyncze. Każdy robotnik otrzymuje formularz, do zgłoszenia się na członka fabrycznej kasy oszczędności, każdemu z robotników który taki formularz podpisze i wrzuci do skrzynki listowej znajdującej się w obrębie fabryki, zarząd przy każdorazowej wypłacie wynagrodzenia czy płacy ściągą kwotę, którą robotnik deklaruował jako oszczędność i na kwotę tę wydaje mu kwit, pieniądze zaś umieszcza na procent. Zarząd fabryki pieniądze w ten sposób zebrane lokuje w miejskiej kasie oszczędności w Essen, która je oprocentowuje po normalnej stopie procentowej 3—4%, zarząd jednakże fabryki ze swej strony dokłada corocznie taką sumę, aby wkładki przez robotników tą drogą złożone miały oprocentowanie po 5%. — Również wszystkie koszty administracyjne ponosi zarząd fabryki.

Ponadto przeznacza firma od pewnego czasu jeszcze corocznie pewien procent wszystkich wkładek na premie.

Ubezpieczenie pensyjne. Jeżeli ubezpieczony na podstawie umowy zastępczej występuje z obowiązku ubezpieczenia i otrzymuje zapłacone przez niego samego premie, wówczas służbodawca wedle art. 43. ust. 3. § 44 § 45 rozporządzenia wykonawczego do ustawy pensyjnej jest obowiązany te części rezerwy premiowej przekazać państwowemu zakładowi pensyjnemu, które w razie ubezpieczenia w zakładzie pensyjnym byłyby tamże od 1. stycznia 1909. nagromadzone.

Okoliczność, że ubezpieczonemu już przed 1. stycznia 1909. pensja była prawnie zabezpieczona, jest bez znaczenia.

(Orzeczenie trybunału administracyjnego z dnia 17 czerwca 1912. L. 5787).

Pieniądze jako rozsadniki choroby, Znaną jest powszechnie rzeczą, że pieniądze metalowe czy papierowe, przechodząc przez tysiące rąk, zbierają na sobie mnóstwo bakterii i w ten sposób niejednokrotnie są rozsadnikami chorób najrozmaitszych.

Niedawny kongres higienistów w Rzymie zajął się tą sprawą i orzekł, że o ile banknoty są prawdziwymi plantacyami bakterii, o tyle pieniądze metalowe, wydzielając różne sole metaliczne, zabijają bakterie, na nich się znajdujące.

Do odmiennych rezultatów doszedł francuski uczoney Langlais, który stwierdził, że niebezpieczeń-

stwo zakaźne przez pieniądze metalowe jest bardzo wielkie, nie dlatego, jakoby się na nich bakterye miały rozmnażać, jak to jest na pieniądzach papierowych, lecz dlatego, że kursując z rąk do rąk, gromadzą na sobie z rąk ludzkich oczywiście olbrzymią ilość szkodliwych dla zdrowia zarazków.

Według obliczeń tego uczonego, sztuka brązowa 10 centimów, którą badał, zawierała 760.000 bakteryj, moneta nikłowa 140.000, moneta srebrna 160.000 a złota 220.000.

Banknot tysiacyfrankowy, zupełnie nowy, miał na sobie 270.000 bakteryj, a stary banknot 50-frankowy nie mniej, niż 3 miliony zarazków najrozmaitszych.

Pożądaną przeto rzeczą byłoby, aby w kasach publicznych, gdzie obrót tak banknotów, jak i pieniędzy metalowych jest bardzo znaczny, przesycano gąbki, któremi kasyerzy zwilżają sobie palce przy liczeniu banknotów, płynem antyseptycznym.

Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału Związku, które się odbyło w dniu 7 grudnia r. ub. podamy w najbliższym numerze.

Szkolne kasy oszczędności w Galicyi. Zainicjowana i przez Związek galicyjskich kas oszczędności na szersze tory wprowadzona akcja w kierunku zakładania szkolnych kas oszczędności wydaje nader piękne rezultaty. Obecnie w Galicyi istnieje 51 szkolnych kas oszczędności założonych i prowadzonych wedle projektu Związku i jak nam donoszą, wszystkie rozwijają się nader pomyślnie i cieszą się uznaniem tak uczniów jakoteż ich rodziców i opiekunów. Pocieszającym objawem jest, że szkolne kasy oszczędności zaczynają zapuszczać korzenie także w szkołach ludowych — i to nie tylko po miastach ale i po wsiach. — Społeczeństwo widocznie zaczyna powoli przychodzić do przekonania, że konieczną jest rzeczą przyzwyczajać młodzież już od dzieciństwa do szanowania grosza. — Życzyliby sobie należało, aby to zainteresowanie ogólne szkolnymi kasami oszczędności nie ustało — a dojdziemy z czasem do tego, że nie będzie w społeczeństwie jednostki, któraby na ciężkie chwile nie miała odłożonego jakiegoś takiego kapitaliku w kasie oszczędności.

Ruch wkładek

w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc listopad 1913.

	%	Stan kapitału wkładowego z dniem 31 paździer. 1913		W ciągu miesiąca listopada 1913.						Różnica		Stan kapitału wkładowego z dniem 30 listopada 1913		
				wynosiły wkładki			zwrócone			K	K			
				Stron	K.	h.	Stron	K.	h.					
					K.	h.		K.	h.	K	K			
Bochnia m	5-5½	3,886.397	66	319	119.038	31	242	137.311	19	-	18.272	88	3,868.124	78
Bochnia p.	5	3,770.387	12	133	91.863	45	137	103.404	98	-	11.541	53	3,758.845	59
„ filia w Limanowej	5	286.595	03	84	23.558	07	26	21.723	05	+	1.835	62	288.430	65
Bohorodczany p.	5	1,054.293	62	113	21.869	89	105	43.161	01	-	21.491	12	1,032.802	50
Brzesko p.	4-5	1,256.242	38	112	47.494	45	94	53.236	50	-	5.742	05	250.800	33
Brzeżany p.	5	2,258.537	59	153	133.453	71	141	98.748	30	+	35.215	41	2,293.753	00
Dąbrowa m	4½-5	1,141.597	68	56	42.288	25	62	95.270	80	+	7.017	45	1,148.615	13
Dobromil m.	—	769.416	20	48	22.559	91	55	14.511	85	+	8.048	06	777.464	26
Drohobycz m.	4½	3,973.548	75	173	143.762	60	216	173.683	72	-	29.921	12	3,843.627	63
Gródek Jagiell. p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka p.	—	946.677	38	109	47.806	01	90	48.532	78	-	726	77	945.950	61
Jarosław m.	5	3,472.304	88	280	129.191	02	325	106.627	50	+	22.503	52	3,494.808	40
Jasło m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalusz m.	4½	982.284	94	138	63.437	59	149	36.633	26	+	26.774	33	1,009.059	27
Kołomyja m.	4¾	5,837.045	08	605	274.259	75	559	235.408	50	+	38.951	25	5,875.996	33
Kraków m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kraków p.	4	23,677.763	06	1759	752.183	24	1612	785.651	95	-	33.468	71	23,644.294	35
Krosno m.	4½	1,849.077	60	197	60.776	04	85	66.249	75	-	5.473	71	1,843.604	89
Lwów gal.	4	93,965.648	52	6910	3,007.007	78	9711	3,216.630	28	-	209.622	50	92,635.972	74
Lwów m.	4	3,047.516	41	1690	152.547	47	271	282.783	46	-	130.195	99	2,917.320	42
Mielec p.	5	1,181.631	12	78	61.652	58	68	83.373	43	-	21.720	65	1,159.910	27
Myślenice p.	5	2,325.024	33	206	80.770	77	141	85.589	62	-	4.818	85	2,320.205	48
Nowy Sącz m.	4½-5	6,197.914	01	442	271.827	72	370	182.355	20	+	89.472	52	6,287.386	53
Nowy Targ p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze m.	—	4,185.689	—	—	144.220	95	—	171.507	97	-	27.287	02	4,158.401	98
Przemysł m.	4½	8,912.753	19	758	382.937	19	760	312.086	01	+	70.851	18	8,943.604	37
Ropczyce p.	4½	1,685.942	65	84	118.173	99	86	57.625	11	+	60.548	88	1,746.491	53
Rudki p.	4½-6	1,021.006	61	116	43.375	93	97	55.640	75	-	12.264	82	1,008.741	79
Rzeszów p.	4½	4,838.320	99	377	289.424	45	331	221.726	17	+	67.698	28	4,904.028	27
Sądowa Wisznia m.	5	246.153	52	25	7.350	53	15	4.320	-	+	3.030	53	249.184	05
Sambor m.	4½	5,843.166	31	371	335.023	96	401	240.495	92	+	94.523	04	5,937.694	35
Sambor p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sanok m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sniatyn m.	5½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sniatyn p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sokal m.	5½	1,860.246	82	142	62.257	79	188	74.537	57	-	12.279	78	1,847.967	04
Stanisławów m.	—	9,310.716	86	1027	346.535	77	947	394.814	19	-	48.278	42	9,202.428	41
Stryj m.	4½-5	4,558.199	91	607	419.500	16	567	297.471	33	+	122.028	83	4,710.228	74
Strzyżów m.	5	139.955	02	71	91.631	53	16	23.233	25	+	68.398	28	208.353	30
Tarnobrzeg p.	5	2,034.594	06	147	88.873	03	123	95.813	83	-	6.940	80	2,027.653	26
Tarnopol m.	4½	5,741.844	54	715	277.905	23	704	242.889	48	+	35.015	75	5,776.860	29
Tarnów m.	5	13,312.859	07	944	261.801	84	846	308.668	50	-	48.866	66	13,541.591	95
Tłumacz p.	4-5	748.940	74	82	41.401	79	85	54.172	89	-	12.771	10	736.169	64
Trembowła p.	5	970.752	79	96	30.447	11	129	53.425	44	-	22.978	33	947.774	46
Wadowice p.	4½	4,776.063	43	271	204.043	32	265	198.546	42	+	5.496	90	4,781.560	33
Wieliczka p.	5	4,636.209	66	290	121.541	53	199	82.840	61	+	38.690	92	4,674.900	58
Zaleszczyki m.	5	998.851	29	87	69.103	29	125	54.750	30	+	14.852	99	1,013.204	28

W tem % dopisany za I-półrozie: ad 1) 275.599-54.

Jak zresztą młodzież może oszczędzać najlepszym dowodem ta okoliczność, że w jednym z lwowskich gimnazjów, w pierwszym tygodniu po wprowadzeniu szkolnej kasy oszczędności, te groszowe oszczędności doszły do kwoty K. 181. w drugim do kwoty K. 386. — a dziś po trzymiesięcznym istnieniu kapitał złożony wynosi przeszło K 1800.

Przesilenie ekonomiczne — a stan wkładek w galicyjskich kasach oszczędności.

Z dniem 31 grudnia 1911 kapitał wkładkowy w galicyjskich kasach oszczędności wynosił najwyższą dotąd przez te instytucje wykazaną kwotę K. 349.749.021.99

W roku 1912 skutkiem niepewnego położenia politycznego i wywołanej niem obawy wojny, następnie skutkiem dokliwych klęsk elementarnych, jakie nawiedziły Galicję kapitał wkładkowy spadł do

kwoty K. 353.768.449.89, a więc o kwotę K. 25.977.572.10 a gdy się jeszcze zważy, że w ciągu roku 1912 skapitalizowane dnia 1 lipca i dnia 31 grudnia 1912 odsetki wynosiły kwotę K. 13.142.732.44 okazuje się ubytek kapitału wkładkowego w poważnej sumie K. 39.120.304.55.

W szczególności w ciągu roku 1912 wkładki złożone w galicyjskich kasach oszczędności wynosiły K. 159.641.361,48 zwroty natomiast wynosiły K. 198.761.666.02.

Rok 1913 wykazuje znaczną w tym względzie poprawę. Z dniem bowiem 1 lipca 1913 stan wkładek wynosi K. 329.634.333.53 — a przypuszczać należy, że z końcem grudnia, zwłaszcza po dopisaniu skapitalizowanych procentów, będzie znacznie wyższy.

Ruch wkładek w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc grudzień 1913.

	o/ %	Stan kapitału wkładkowego z dniem		W ciągu miesiąca Grudnia 1913.						Różnica		Stan kapitału wkładkowego z dniem		
		30 listopada 1913		wynosiły wkładki			zwrócone					31 grudnia 1913		
		K.	h.	Stron	K.	h.	Stron	K.	h.	K.	h.	K.	h.	
Bochnia m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bochnia p.	5	3,758.845	59	262	194.792	21	140	63.146	18	+	131.646	03	3,890.491	62
„ filia Limanowa p.	5	288.430	65	67	51.653	93	37	22.767	23	+	28.886	70	317.317	35
Bohorodczany p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brody p.	5	2,877.210	01	487	124.131	53	897	92.317	28	+	31.814	25	2,909.024	26
Brzesko p.	4-5	1,250.500	33	174	59.650	40	92	75.788	54	-	16.138	14	1,262.261	23
Brzeżany p.	5	2,293.753	—	142	112.594	83	132	126.249	12	-	13.654	79	2,280.098	21
Ruczajcz p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chrzanów p.	5	917.787	13	—	193.360	58	—	52.252	17	+	141.108	41	1,058.895	54
Dąbrowa m.	4 1/2-5	1,148.615	13	75	63.561	—	59	46.107	39	+	17.453	61	1,193.741	55
Dobromil m.	—	777.464	26	58	15.025	68	44	6.932	03	+	8.120	65	785.584	81
Drohobycz m.	—	3,943.627	63	167	144.229	51	114	108.368	94	+	35.860	57	4,065.143	63
Gródek m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka p.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jarosław m.	—	3,494.808	40	226	989.233	15	224	885.390	75	-	103.842	40	3,680.267	19
Jasło m.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kałuż p.	—	1,009.059	27	124	92.845	09	136	55.802	63	+	37.042	46	1,066.430	80
Kołomyja m.	4 3/4	5,875.996	33	396	155.055	27	460	141.237	47	+	13.817	80	6,020.943	17
Kraków m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kraków p.	4 1/2	23,644.294	35	1.774	678.962	71	2168	786.925	15	-	107.962	44	23,536.331	91
Krosno m.	4 1/2	1,843.603	59	175	118.818	40	110	53.100	66	+	65.717	74	1,948.444	49
Lwów gal.	—	92,635.972	76	8127	2,706.390	52	8438	3,320.147	89	-	613.757	37	93,799.701	12
Lwów m.	4	2,917.320	42	1963	246.248	59	280	269.275	15	-	23.006	56	2,945.019	11
Mielec p.	5 1/2	1,159.910	27	154	62.212	16	69	46.190	59	+	22.021	57	1,181.931	84
Myślenice p.	5 1/2	2,320.205	48	—	—	—	—	—	—	—	24.167	40	2,351.176	61
Nowy Sącz m.	—	6,287.386	54	465	241.469	93	367	178.565	71	+	62.904	22	6,350.290	75
Nowy Targ p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze m.	—	4,153.401	98	—	133.421	94	—	109.753	78	+	23.668	18	4,278.998	93
Przemysł m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przemysł (ruska)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ropczyce p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rudki p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeszów m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sambor m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sambor p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sanok m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sniatyn m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sniatyn p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sokal m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stanisławów m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stary Sambor p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stryj m.	4 1/2-5	4,710.228	74	524	368.944	70	456	422.237	43	-	53.292	73	4,752.390	68
Strzyżów m.	5	208.354	20	41	61.660	97	29	48.834	11	+	12.832	86	221.157	06
Tarnobrzeg p.	5	2,027.653	26	168	64.132	15	111	33.637	53	+	30.494	62	2,107.020	22
Tarnopol m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarnów m.	5	13,541.588	59	1078	363.850	80	1297	481.521	52	-	97.670	72	13,443.917	87
Trombowla p.	5	947.774	46	94	19.259	59	81	29.844	38	-	16.584	79	953.463	35
Wadowice p.	4 1/2	4,781.580	33	440	217.950	54	395	182.827	88	+	35.122	66	4,9.2.380	04
Wiebiczka p.	5	4,674.900	58	211	55.971	33	1115	122.535	11	-	66.563	78	4,680.620	27
Zaleszczyki m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zywiec m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

W tem procenta dopisane ad 1) 27.899-04, — ad 2) 278.720-81, — ad 3) 85.655-43, — ad 4) 81.616-99, — ad 5) 20.329-07, — ad 6) 131.129-04, — ad 7) 39.122-86, — ad 8) 1,777.491-73, — ad 9) 50.705-25, — ad 10) 55.138-53, — ad 11) 91.928-70, — ad 12) 95.454-67, — ad 13) 48.872-34, ad 14) 22.273-68, — ad 15) 95.677-05, — ad 16) 72.283-47.

Jako korzystną lokację kapitału polecamy

4 ¹/₂ %

Listy zastawne

Banku Galicyjskiego dla handlu i przemysłu w Krakowie

wolne od podatku.

Listy te, mające pupilarne bezpieczeństwo, nadają się do lokowania funduszy sierocych w depozytach sądowych, oraz mogą być użyte na wady, kaucyje małżeńskie i t. p.

Powyższe listy są do nabycia w Kantorze Banku po kursie dziennym.

Filia c. k. uprz. austriackiego

Zakładu kredytowego

dla handlu i przemysłu

WE LWOWIE

wydaje codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) w godzinach od 9 do 12 przedpoł. i od 3 do 4 popoł.

książeczki wkładkowe

z 4% oprocentowaniem

Na żądanie wypłaca kwoty do 5000 k. jednego dnia i na jedną książeczkę bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety po kursie dziennym bez doliczenia prowizji, wydaje przekazy i akredytywy na zagraniczne miejsca, przyjmuje zlecenia giełdowe, bierze w przechowanie papiery wartościowe i udziela na nie zaliczek.

FILIA

Pragskiego Banku Kredytowego

we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1. 29
(Nr. telefonu 937, 946, 846).

Zakład centralny w Pradze. Filie w Kolinie Olomuńcu i Brodach.

Wpłacony kapitał akcyjny K. 9,000,000.

Fundusze rezerwowe i gwarancyjne K. 4,100,000.

Korzystne załatwianie

**wszelkich transakcji bankowych
i lokacji kapitałów**

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. — Przeprowadzanie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i zagranicznych.

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatą w rachunku bieżącym). — Otwieranie kredytów i udzielanie zaliczek na pokład papierów wartościowych. — Przyjmowanie w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. — Ubezpieczanie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. — Wykupno płatnych kuponów i wylosowanych papierów wartościowych. — Listy polecające i akredytywy na sezony podróży. — Eskont weksli. — Inkasa i wypłaty w kraju i na miejsca zagraniczne. — Wkładki pieniężne, na książeczki wkładkowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocentowuje po

4 ¹/₂ procent

na asygnaty kasowe z 90-dniowym wypowiedzeniem: oprocentowanie po 4 ¹/₄ % i w rachunku bieżącym.

Oddział komercyjalny:

Finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych i budowl publicznych, kredyty na podatki i cła. Zaliczkowanie faktur towarowych. Kupno i sprzedaż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie tychże.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

Lwów

Kapitał akcyjny:
K. 80,000,000.

Fundusze rezerwowe:
K. 23,027,428-13.

we własnym gmachu przy
ul. Jagiellońskiej 13.

Telefon nr. 57. Dyrekcyja
Telefon nr. 358. Kantor
wymiany.

Zakład centralny
Wiedeń

FILIE: Ansbach, Berno, Budapeszt, Czerniowce, Grac, Pročisljów, W. Neustadt i St. Pölten. 12 kantorów wymiany i kas depozytów we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcje w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 4% książeczki wkładkowe. Oprocentowanie rozpoczyna się z dnem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dnem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszy. Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczki w pokład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty giełdowe na targach krajowych i zagranicznych. Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy na zagraniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Rewiduje bezpłatnie numery losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne ozuwanie nad interesami klientów. Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwione doświadczeniem i rozgatemionymi stosunkami w całym świecie kupieckim.